

Cursus Vogels herkennen voor de Jeugd 2016

Nieuwsbrieven, totaalijst waarnemingen, tuinvogeltelling en werkstukken

N G K

Cursusboek van Cursus Vogels herkennen voor de Jeugd Natuurgroep Kockengen, Voorjaar 2016

Inhoudsopgave

	Blz.
Deelnemerslijst, cursusteam	1
Nieuwsbrief 1	2
Nieuwsbrief 2	6
Nieuwsbrief 3	8
Nieuwsbrief 4	10
Nieuwsbrief 5	13
Nieuwsbrief 6	17
Nieuwsbrief 7	20
De totaalijst van waargenomen soorten	24
Verslag van tuinvogeltelling	26
De Vogelwerkstukken	29

Deelnemers

Coen van Asselt	Kockengen
Jaap van Asselt	Kockengen
Esmee Boekeloo	Kockengen
Daniël van Dam	Kockengen
David van Eck	Kockengen
Denny de Lange	Kockengen
Arjan de Leeuw	Kockengen
Jonathan Stermerdink	Vleuten
Rebecca Stermerdink	Vleuten
Frank Vermeulen	Kockengen
Marilene de Visser	Kockengen
Berit van Vliet	Kockengen
Kas van Vliet	Kockengen

Cursusteam

Ben van der Horst
Jan de Lange
Theo van Schie
Else van Stekelenburg
Gerard van Zuijlen

www.natuurgroepkockengen.nl

Cursus Vogels herkennen voor de Jeugd

Nieuwsbrief 1

Beste deelnemer van de *Cursus Vogels herkennen voor de Jeugd*,

Nog even en dan is het zover, op zaterdag 2 april starten we met de cursus! Dan is het volop lente en zullen de vogels in onze omgeving weer heel actief zijn.

De beste tijd om er met elkaar op uit te trekken om naar vogels te gaan kijken.

Leuk dat je mee doet, in totaal zijn er 11 deelnemers.

We hopen dat het een leuke vogelcursus zal worden en we veel vogels gaan zien en horen, wij hebben er in ieder geval veel zin in.

Graag tot zaterdag 2 april.

Met vriendelijke groet,

Gerard van Zuijlen
Theo van Schie

In deze eerste Nieuwsbrief vindt je alle informatie over de vogelcursus op een rijtje, zoals het programma, de cursusmaterialen en nog wat tips.

Even voorstellen.

Het vaste cursusteam bestaat uit Gerard van Zuijlen en Theo van Schie.

Beide zitten in het bestuur van de Natuurgroep Kockengen en zijn betrokken bij de organisatie van de diverse activiteiten van de NGK zoals de werkdagen, excursies en cursussen.

Gerard van Zuijlen (1947). Medeoprichter van de natuurgroep 42 jaar geleden. Het doel voor hem was, net als nu, de jeugd kennis bij brengen van de natuur om ons heen. Zelf al vanaf zijn jeugd geïnteresseerd in vogels. Zijn eerste vogelboekje was *Zien is Kennen* en later *De Kist* (de Petersons Vogelgids). Wilde op wat latere leeftijd nog Biologieleraar worden en ging dus weer studeren. Leraar is het na die studie niet geworden, maar wel een mooie baan van 22 jaar als ecooloog bij de provincie Zeeland. Inmiddels gepensioneerd, maar nog steeds met passie met vogels bezig. En dat wil hij graag weer overdragen aan weer een volgende generatie jeugdigen in Kockengen.

Theo van Schie (1960). Van jongs af aan geïnteresseerd in de natuur en vogels. Hij kocht zijn eerste verrekijker toen hij 12 jaar was en wilde boswachter worden. In 1982 de cursus IVN natuurgids gevolgd en vanaf die tijd actief bezig met landschapsbeheer en het geven van natuur- en vogelcursussen en excursies. Werkzaam bij Recreatie Midden Nederland. Woont sinds 2005 in Kockengen en vanaf die tijd actief bij de NGK. Voor de NGK al 4 vogelcursussen gegeven en nu dan een nieuwe vogelcursus voor de jeugd. Zijn motto: kom mee naar buiten! , lekker aan de slag op de werkdagen of op excursie samen kijken en genieten, er is altijd wat te beleven.

Cursus opzet

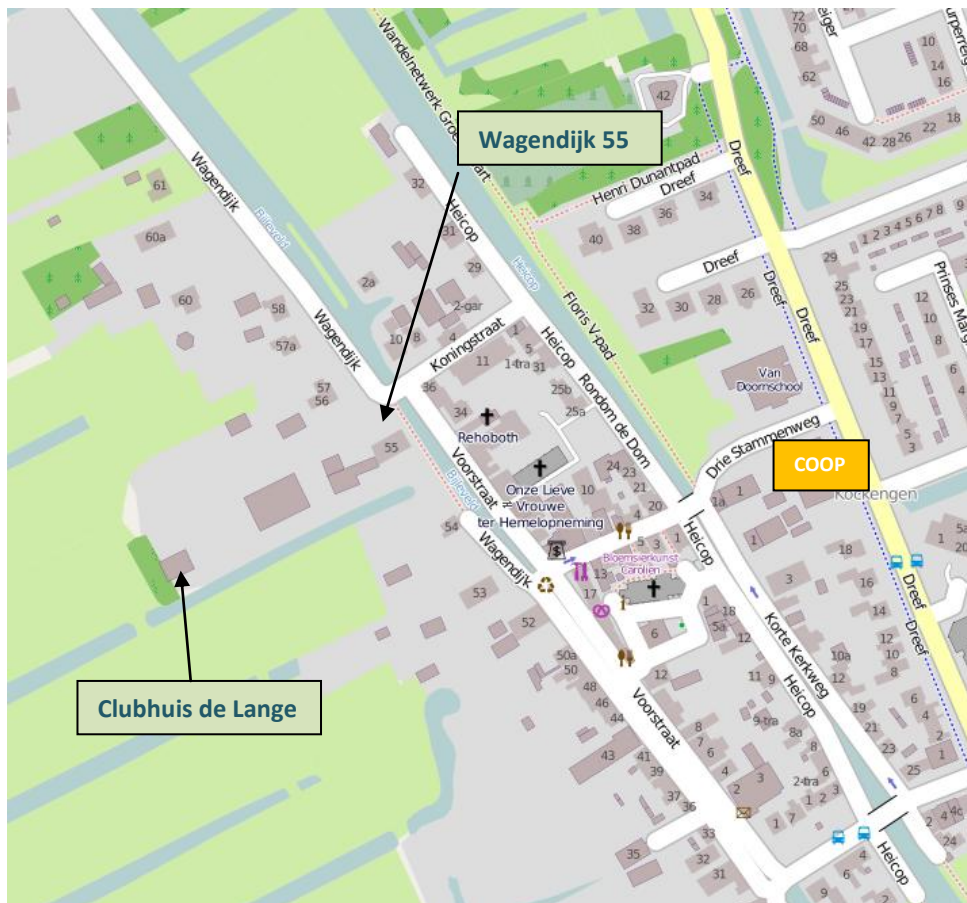
Tijdens de cursus leren jullie vogels herkennen die in onze eigen omgeving voorkomen.

We gaan voor 50 soorten, deze vogels leer je kennen en herkennen. Het zijn vogelsoorten die we tijdens de excursies zeker (regelmatig) gaan tegenkomen.

De cursus bestaat uit 6 zaterdagochtenden in april en mei.

We starten elke zaterdag in het clubhuis bij De Lange aan de Wagendijk 55 in Kockengen.

Na een korte inleiding en het verzamelen van onze spullen gaan we op pad.

Locatie van het Clubhuis bij de Lange, Wagendijk 55 in Kockengen

Wij noteren tijdens de excursies welke soorten we zien en we vertellen je hoe je de verschillende soorten kunt herkennen.

Een excursie duurt ongeveer 2 uur, afhankelijk van de excursie locatie komt daar nog wat reistijd bij. We eindigen altijd weer in het clubhuis waar we onze waarnemingen nog nabespreken en vullen het cursuslogboek in. En er is iets te drinken en snoepen.

Een cursusochtend duurt ongeveer 3 – 4 uur.

Ouders zijn welkom op de introductie les en bij de laatste vogeltocht, een excursie wat verder weg naar een groot natuurgebied. Bij de overige excursies in overleg.

Deze cursus wordt georganiseerd en gegeven door een vast cursusteam samen met een aantal begeleiders die mee gaan op de excursies.

Het cursusteam bestaat uit Gerard van Zijlen en Theo van Schie.

De begeleiders zijn Ben van der Horst, Jan de Lange en Else van Stekelenburg.

Programma

Het programma van de cursus ziet er als volgt uit:

Datum	Tijd	Thema	Excursie naar:
2 april	9.00u	Introductieles van de vogelcursus en korte excursie. Voor deelnemers en ouders. Uitleg over cursusprogramma, uitdelen cursus materialen, ed.	Polder, rietlanden rond Kockengen, Polderreservaat.
16 april	8.00u	Vogels rond het huis en tuin	Polder, rietlanden, dorp Kockengen
30 april	7.00u	Vogels van het bos, een vroege vogel(-zang) excursie.	Vijverbos, Harmelen
7 mei	8.00u	Vogels in de polder	De polder in, dwars door de weilanden van De Lange.
28 mei	8.00u	Vogels van riet en moeras	Roefi-excursie Nieuwkoopse Plassen vanuit Noorden
4 juni	8.00u	Vogeltocht naar vogelrijk natuurgebied, met ouders	Locatie nog nader te bepalen.

Zoals je kunt zien in het programma gaan we vroeg op pad. Vogels zijn vroeg in de morgen het meest actief en dan goed waar te nemen. Deelnemers aan een vogelcursus moeten dus ook op tijd uit de veren.

Op 30 april gaan we heel vroeg op pad, een echte vroege vogel excursie naar het Vijverbos, we gaan dan naar de vogels luisteren en proberen de diverse soorten aan hun zang te herkennen.

Cursus materialen.

Op de eerste bijeenkomst krijg je een cursusmap met het programma van de excursies.

In de cursusmap zitten logboeken voor de excursies en een totaalijst voor de hele cursus die je gaat bijhouden met vogelstickers.

In de cursusmap zitten 4 vellen met vogelstickers van totaal 80 soorten.

Naast de cursusmap krijgen jullie een Vogel herkenningskaart met 200 vogels van Nederland.

Op de excursies nemen we de NGK telescopen mee en er zijn een aantal NGK leen -verrekijkers. Degene die zelf geen verrekijker hebben kunnen deze tijdens de excursies gebruiken.

En we nemen een I-pad mee op de excursies, dit ter ondersteuning (plaatjes en geluiden) en als voorbeeld hoe je internet kunt gebruiken bij het vogels kijken.

Huiswerk

Schrik niet, op deze vogelcursus krijg je slecht één huiswerk opdracht.

Bij de introductie les kies je een favoriete vogel. Van deze vogel maak je tijdens de cursus een werkstuk. Dat kunnen plaatjes zijn, en aantekeningen van je eigen waarnemingen, plus informatie over deze vogel, etc.

Aan het einde van de cursus worden deze werkstukken verzameld en gekopieerd voor iedereen.

Cursus geld

De cursus kost € 25,00 per deelnemer. Deelnemers ontvangen een cursusmap, logboek en vogelherkenningskaart.

Het cursusgeld kan op de eerste bijeenkomst contant betaald worden of over gemaakt worden op bankrekening NL34 ABNA 0949 506 079 van *Natuurgroep Kockengen* onder vermelding van *Vogelcursus Jeugd 2016*

Tips

Zorg dat je tijdens de excursies warme kleding draagt. Het is vroeg in de morgen vaak nog koud. En we staan vaak stil om naar vogels te kijken. We lopen ons dus niet warm.

Draag ook stevige wandelschoenen of laarzen, we gaan ook van de paden af, en daar kan het nat en modderig zijn.

Heb je een verrekijker, neem deze dan mee. Op de cursus zijn er een (beperkt) aantal leen kijkers te gebruiken.

En misschien heb je al een vogelboek (veldgids) om informatie over kenmerken van vogels op te zoeken, ook dit is erg handig op de excursies.

En neem iets te drinken en eten mee.

Vragen

Heb je of je ouders vragen over de cursus?

Neem dan contact op met Gerard van Zuijlen of Theo van Schie.

Gerard van Zuijlen: gerard.van.zuijlen@natuurgroepkockengen.nl of 0346 – 576147

Theo van Schie: theo.van.schie@natuurgroepkockengen.nl of 0346 – 241060 (na 19.00u)

Groen en Doen

De 'Cursus Vogels herkennen voor de Jeugd' is mede mogelijk gemaakt door het subsidieprogramma "Groen en Doen" van het ministerie van Economische Zaken, dit programma stimuleert en ontwikkelt vrijwilligerswerk op het gebied van natuur- en landschapsbeheer en groen.

Met deze subsidie heeft de Natuurgroep Kockengen vogeltelescopen en een aantal leen-verrekijkers aangeschaft. En een deel van het cursusmateriaal.

De telescopen en verrekijkers blijven na de cursus beschikbaar voor de jeugd-naturommetjes en overige excursies van de NGK.

Met de vogelcursus voor de jeugd wil de NGK de jeugd interesseren voor vogels, natuur en landschap in onze eigen omgeving en voor het vrijwilligers werk van de NGK.

Cursus Vogels herkennen voor de Jeugd

Nieuwsbrief 2

Beste deelnemers,

De vogelcursus is zaterdag 2 april goed van start gegaan.

Met 12 enthousiaste deelnemers, mooi weer en veel vogel activiteit.

Tijdens de excursie over de Wagendijk en door het Polderreservaat hebben we veel vogels gezien en gehoord. In totaal 27 soorten.

Zo zagen we grauwe ganzen en een meerkoet op hun nest zitten en hoorden we de tjiftjaf, fitis en rietzanger, vogels die net weer terug zijn uit hun winterverblijf in het zuiden. En bijzonder was de waarneming van de ijsvogel, 'mijn lievelingsvogel' volgens een van de deelnemers.

Hieronder de lijst met de waargenomen soorten. Dan kun je nog even kijken of je eigen logboek compleet is. En je kunt ze nog weer eens opzoeken op je vogelkaart.

Waargenomen soorten op 2 april 2016:

Blauwe reiger	Ooievaar
Ekster	Rietzanger
Fuut	Roodborst
Grauwe gans	Scholekster
Groenling	Soepeend
Grote bonte specht	Spreeuw
Heggenmus	Tjiftjaf
Holenduif	Turkse tortel
Houtduif	Vink
Ijsvogel	Waterhoen
Kauw	Wilde eend
Koolmees	Winterkoning
Meerkoet	Zwarte kraai
Merel	

Huiswerkopdracht

Aan het eind van de eerste cursusdag hebben jullie een vogelsoort uit gekozen waar je een werkstuk over gaat maken.

Hoe je dit werkstuk gaat maken mag je zelf bepalen. Met plaatjes, tekeningen, foto's, op de computer of gewoon geschreven, alles mag. Je kunt iets vertellen over de manier van leven van je vogel, je eigen waarnemingen, een stukje uit de krant of tijdschrift, enz. Een voorwaarde is wel dat het op A4 formaat papier is gemaakt, minimaal 1 bladzijde, maximaal 2.

Je werkstuk lever je in bij ons op de cursusdag van 28 mei (of eerder). Alle werkstukken worden gekopieerd en in een boek samengebracht. Alle deelnemers krijgen dit boek aan het eind van de cursus.

Veel plezier en succes met het maken van je werkstuk.

De eerste boerenzwaluw

Kijk de komende dagen uit naar de eerste boerenzwaluw. Noteer datum, plek en aantal.

Op de volgende cursusdag, 16 april, zullen we hier op terug komen.

Vogel App

De vogel app die we tijdens de excursie gebruiken, Vogels van Europa, kun je vinden bij de Natuur Apps van Naturalis.

<http://www.naturalis.nl/nl/kennis/natuurapps/>

Foto's van 2 april

Kijk voor meer foto's op de website en facebook pagina van de Natuurgroep Kockengen.

De volgende cursusdag is **zaterdag 16 april**, we beginnen dan om **8.00u**.
Het thema is dan Vogels rond huis en tuin.

Graag tot de volgende keer,

Met vriendelijke groet,

Gerard, Theo, Else, Jan en Ben.
Cursusteam Vogelcursus Jeugd

Cursus Vogels herkennen voor de Jeugd

Nieuwsbrief 3

Beste deelnemers,

Zaterdag 16 april was het thema Vogels rond huis en in de tuin en hebben we een aantal bijzondere plekken in Kockengen bezocht. Op deze voorjaarsdag stond er nog een koude wind maar gelukkig bleef het droog en hebben we weer veel vogels gezien en gehoord.

In deze tijd van het jaar komen weer veel vogelsoorten terug uit het warme zuiden.

Voordat we naar buiten zijn gegaan heeft Gerard daar nog iets meer over verteld.

De vogels van Nederland kunnen we grof weg in drie groepen verdelen:

- De *jaarovogels*, vogels die we het hele jaar zien in onze omgeving zoals Merel, Huismus en Houtduif.
- De *wintergasten*, vogels die alleen in de winter in ons land zijn zoals de Smient en Kramsvogel.
- En de *zomergasten*, vogels die alleen in de zomer in ons land zijn zoals, de Boerenzwaluw, Tjiftjaf en Rietzanger.

Deze indeling is ook terug te vinden op jullie vogelkaart.

De afgelopen week hebben jullie uitgekeken naar de terugkomst van de eerste boerenzwaluwen. Er waren drie waarnemingen uit Kockengen, 5 april, 8 april en 11 april. Mooie waarnemingen!

Het volgen en noteren van de terugkomst van de zomergasten wordt door veel vogelaars bijgehouden. We noemen dit ook wel fenologie.

Tijdens de excursie door Kockengen mochten we een kijkje nemen in twee grote tuinen en op het erf van een boerderij. Mooie plekjes waar je normaal gesproken niet mag komen. In de tuinen zagen we diverse vogels zoals de Grote bonte specht, Zwartkop en Boomkruiper en een broedende Wilde eend in een knotwilg en bij de boerderij ontdekten we een paar Ringmussen. Verder keken we onderweg naar de nesten van Huiszwaluwen, Meerkoeit en Knobbelswaan.

Vogels spotten in de tuin van familie v.d. Leeden

De waargenomen vogels van 16 april:

Aalscholver
Bergeend
Boerenwaluw
Boomkruiper
Ekster
Fitis
Fuut
Gauwe gans
Grote bonte specht
Heggenmus
Holenduif
Houtduif
Huismus
Kauw
Knobbelzwaan
Koolmees
Krakeend

Meerkoet
Merel
Ooievaar
Pimpelmees
Rietzanger
Ringmus
Scholekster
Sperwer
Spreeuw
Tjiftjaf
Turkse tortel
Vink
Vlaamse gaai
Wilde eend
Winterkoning
Zwarte kraai

In totaal 33 soorten.

Foto's van 16 april.

Kijk voor meer foto's op de facebook pagina van de Natuurgroep Kockengen.

Denk aan warme kleding !!

Op de volgende excursie, zaterdag 30 april, gaan we vroeg op pad. Een echte vroege vogelexcursie in het Vijverbos bij Harmelen. Het zal dan nog koud zijn, mogelijk zelfs dicht bij het vriespunt, denk daarom aan warme kleding, handschoenen en muts.

Op de excursie van 16 april hadden sommige kinderen het erg koud, daarom vragen we hier nog even extra aandacht voor.

Graag tot de volgende keer,

Met vriendelijke groet,

Gerard, Theo, Else, Jan en Ben.
Cursusteam Vogelcursus Jeugd

Cursus Vogels herkennen voor de Jeugd

Nieuwsbrief 4

Beste deelnemers,

Zaterdag 30 april zijn we extra vroeg op excursie gegaan naar het Vijverbos in Harmelen. Een vroege vogel excursie om zoveel mogelijk van de zang van de vogels te kunnen waarnemen. De grootste zangactiviteit is er rond en het eerste uur na zonsopkomst, de vogels willen hun burens dan laten weten dat ze er nog zijn en dat ze hun broedgebied (territorium) nog bezet houden. Daarnaast is het voor de meeste vogels nog te donker of te koud om naar voedsel te gaan zoeken, dus een goed moment om je te laten horen.

Vogels herkennen aan hun zang is best moeilijk. Het is als het leren van een vreemde taal. Eerst leer je de makkelijke soorten zoals de Tjiftjaf, Koekoek, deze roepen min of meer hun eigen naam. Maar dan zijn er nog heel veel soorten die lastig te herkennen zijn of die veel op elkaar lijken zoals Vink, Zwartkop, Merel, Winterkoning, Roodborst. En na alle zang zijn er ook nog de verschillende contact-, en alarmroepjes.

Best veel dus, ervaren vogelaars doen er dan ook jaren over om dit allemaal uit elkaar te houden.

Zaterdag hebben jullie een mooi begin gemaakt met het leren van vogelzang (-taal).

Een 'ezelsbruggetje' is vaak erg handig om een soort te onthouden. Denk maar aan het aantal tellen in de zang van de Houtduif: 1,23,4,5 of het enthousiaste einde in het liedje van de Vink: hiep, hiep, Hoera! en de contactroep van de Zwartkop die klinkt als tegen elkaar tikkende steentjes.

In het Vijverbos hebben we veel vogels waargenomen, gezien en gehoord. Daarbij zijn we een aantal bekende soorten tegen gekomen die we ook al op onze eerdere excursies hebben gezien zoals Fuut, Meerkoet, Houtduif en Holenduif.

Daarnaast zijn we een aantal nieuwe soorten tegen gekomen zoals Tuinfluiter, Zanglijster, Groene specht en Boomklever. Vogels van dichte struiken en hoge bomen, echte bosvogels.

Het waarnemen van de boomklever was best bijzonder, we konden de vogel heel mooi zien en hoe deze langs de boom klimt, van boven naar beneden, maar ook onderste boven hangend weer naar beneden. Het is inderdaad net of hij aan de boom vast kleeft.

Speuren naar de vogels in het land naast het Vijverbos

De waargenomen vogels in het Vijverbos, 30 april 2016

Aalscholver
Blauwe reiger
Boomklever
Boomkruiper
Ekster
Fuut
Grauwe gans
Groene specht
Grote bonte specht
Grote Canada gans
Holenduif
Houtduif
Knobbelzwaan
Koekoek
Krakeend
Meerkoet
Merel

Nijlgans
Ooievaar
Pimpelmees
Soepeend
Sperwer
Spreeuw
Tijftjaf
Tuinfluiter
Turkse tortel
Vink
Vlaamse gaai
Wilde eend
Winterkoning
Zanglijster
Zwarte kraai
Zwartkop

Foto's van de excursie in het Vijverbos

Meer foto's kun je vinden op de facebook pagina van de Natuurgroep Kockengen.

Tip

Wil je vogels en hun broedactiviteiten van dichtbij volgen kijk dan eens op de website 'Beleef de Lente Junior'.

Op deze website kun je live een kijkje nemen in de nesten van diverse vogelsoorten zoals de ooievaar, steenuil en ijsvogel.

Bij elke vogel vindt je ook een dagboek en zijn er clips te bekijken van bijzondere momenten.

<http://www.beleefdelentejunior.nl/>

Totaallijst van waargenomen vogels en de vogelstickers

Op de totaalijst staan de 50 soorten die we jullie in deze cursus leren herkennen.

Nu blijkt dat niet van alle soorten een sticker aanwezig is op de stickervellen.

Deze stickervellen zijn via de Vogelbescherming aangeschaft en bevatten 80 soorten die voorkomen in Nederland.

We gaan uitzoeken welke soorten van de 50-lijst ontbreken en een aanvullende knipplaat maken, de vogelplaatjes kun je dan uitknippen en op de lijst bijplakken.

Tuinvogels tellen

Jullie huiswerkopdracht voor de komende week is de vogelsoorten in je eigen tuin te tellen.

In de cursusmap zit een kleine folder van de Tuinvogeltelling 2016. Kruis op deze folder de soorten aan die je hebt gezien en lever de folder op de volgende les, 7 mei, in bij Gerard.

We maken dan een overzicht van de gespotte vogels, wie heeft de meeste soorten, welk tuinvogels komen het meest voor in Kockengen, enz. Veel succes.

Zaterdag 7 mei

De volgende keer gaan we de polder in op zoek naar de weidevogels.

We gaan op bezoek bij de boerderij van Joop van Weerdenburg bij Nieuwer ter Aa. Op deze boerderij wordt speciaal rekening gehouden met de weidevogels. Er zijn daar nog veel soorten te zien.

Joop van Weerdenburg neemt ons mee met de trekker en een kar het land in. De weidevogels zijn niet bang van de trekker en zullen we van dichtbij kunnen waarnemen.

We zitten op de kar op stro balen en lopen af en toe een stukje door lang (nat) gras, denk aan warme kleding en vergeet niet om je laarzen aan te doen.

Graag tot de volgende keer,

Met vriendelijke groet,

Gerard, Theo, Else, Jan en Ben.

Cursusteam Vogelcursus Jeugd

Vijverbos, Harmelen, 30 april 2016

Cursus Vogels herkennen voor de Jeugd

Nieuwsbrief 5

Beste deelnemers,

Op zaterdag 7 mei zijn we op bezoek geweest bij boerderij De Beekhoeve in Kamerik, op zoek naar de weidevogels. Het was een prachtige morgen om door de polder te struinen, mooi zonnig weer en veel leuke waarnemingen.

Bij aankomst op de biologische boerderij werden we verwelkomd door de boer en boerin van De Beekhoeve, Koos en Monique van der Laan. We kregen uitleg over hun biologische boerderij en hoe ze omgaan met de weidevogels.

Op een biologische boerderij worden geen kunstmest en bestrijdingsmiddelen gebruikt en de dieren krijgen speciaal, biologisch voer.

Bij de boerderij De Beekhoeve ligt veel weiland en Koos huurt ook nog stukken weiland van Natuurmonumenten bij de Nieuwkoopse Plassen. Daarom hoeft niet al het land bij de boerderij heel intensief gebruikt te worden voor de koeien. Een deel van de weilanden kan laat gemaaid worden, de weidevogels hebben zo de kans om er rustig te broeden en hun jongen groot te brengen.

Na deze uitleg maakte we een rondje over het erf, de stal en schuren. In de grote stal met de koeien was een zogenaamde potstal. In de potstal ligt een dikke laag stro op de vloer waar de koeien hun mest op laten vallen. Na verloop van tijd wordt er weer een verse laag stro over heen gestrooid. Langzaam maar zeker ontstaat er zo een dikke laag mest. Deze dikke laag met ruige mest wordt er 1x per jaar uitgehaald en gebruikt om het weiland te bemesten. De ruige mest trekt veel regenwormen aan, prima voedsel voor de weidevogels.

In een van de schuren hangt een nestkast voor kerkuilen. Nu laat de kerkuil zich overdag niet zien maar we vonden wel sporen van deze vogel. De witte meststrepen bij de nestkast en op de machines en de braakballen op de vloer waren het bewijs dat de kerkuil hier aanwezig is.

Uilen slikken hun prooi (muizen) heel door, met huid en haar. Na verloop van tijd braken ze de onverteerbare delen (haren, botjes, schedeltjes) weer uit in de vorm van een braakbal. Door de braakbal uit te pluizen kun je zien welke dieren de uil heeft gegeten.

Daarna zijn we het weiland in gegaan op zoek naar de weidevogels. Eerst leerde we nog van Monique hoe je met een grasspriet kan voelen of een schrikdraad aan staat of niet.

Bij de burens van De Beekhoeve hangt een torenvalknestkast aan het huis en deze was bezet. We konden de torenvalk goed zien zitten in de nestkast.

Verderop zagen we in het weiland een aantal kieviten lopen en ontdekten we daar ook een paar kuikens. Met de telescopen konden we ze goed bekijken.

Achter in het land kwamen we bij een aantal weilanden speciaal voor de weidevogels. Hier wordt met een pomp het waterpeil in de sloot hoog gehouden. Weidevogels houden van vochtig grasland, hier kunnen ze makkelijker in de grond naar voedsel zoeken.

Bij dit weidevogelland is een kleine hut waar je kunt uitrusten, naar de vogels kunt kijken en allerlei dingen uit de natuur kunt bekijken. Een leuke en interessante plek.

In het lange gras broeden veel Grutto's, we zagen er zeker 18 rondvliegen, maar ook Tureluurs en er vloog een Slobeend voorbij.

Kas liet nog even zien hoe goed weidevogels zich in het lange gras kunnen verbergen.

In dit lange gras groeien ook veel bloemen zoals de pinksterbloem. Deze bloemen trekken weer insecten aan, die weer als voedsel kunnen dienen voor de kuikens van de weidevogels.

Kas als grutto in het lange gras

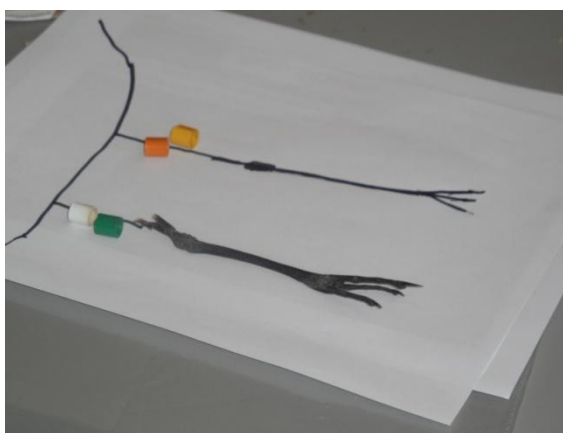
Terug in het clubhuis hebben we gezamenlijk de vogelwaarnemingen weer in ons logboek gezet. We hebben op deze excursie 23 vogelsoorten gezien, waarbij een aantal voor de eerste keer.

Als afsluiting vertelde Gerard ons nog een bijzonder verhaal over een gevonden Grutto met kleurringen.

Via een kennis kreeg Gerard een aantal kleurringen die waren gevonden in een weiland bij Kockengen. Op de rand van een plas-dras gebiedje waren de resten van een dode Grutto gevonden en aan een poot zaten een aantal kleurringen en er lagen nog een aantal kleurringen los om heen. Deze kleurringen zijn op een speciale volgorde bij de Grutto om de poten gedaan waardoor deze vogel op afstand te herkennen is.

Gerard is samen met de vinder naar de plek geweest om te kijken of ze alle kleurringen hadden en of de metalen ring, die er ook altijd bij zit, nog terug te vinden was. De metalen ring is helaas niet meer gevonden.

Omdat we niet weten hoe de ringen om de poten hebben gezeten is niet meer te achterhalen welke grutto het precies is geweest. Maar op basis van het aantal gevonden kleurringen is nu wel vast te stellen dat het een IJslandse Grutto was die door een Engelse onderzoeker op IJsland als kuiken is geringd. Deze vogel is vanaf IJsland naar Afrika gevlogen en dit voorjaar weer terug en tijdens een tussenstop in het plas-dras gebiedje bij Kockengen waarschijnlijk gevangen en opgegeten door een roofvogel. Een bijzonder verhaal.

De waarnemingen van 7 mei

Aalscholver	Kokmeeuw	Tureluur
Blauwe reiger	Koolmees	Vink
Boerenwaluw	Meerkoet	Waterhoen
Ekster	Merel	Wilde eend
Fuut	Scholekster	Witte
Gierzwaluw	Slobeend	kwikstaart
Grutto	Spreeuw	Zwarte kraai
Huiszwaluw	Tijftjaf	Zwarte stern
Kievit	Torenvalk	

Volgende excursie, zaterdag 28 mei

Op de volgende excursie gaan we roeien op de Nieuwkoopse Plassen.

We verzamelen om 8.00u bij het clubhuis en gaan van daaruit met auto's naar het dorp Noorden. We hebben dan 4 roeiboten gehuurd bij de firma Groenendijk aan de Voorweg, en varen daar tussen de rietlanden door in het prachtige moerasgebied van de Nieuwkoopse Plassen. We hopen op veel leuke waarnemingen van riet- en moerasvogels.

Omdat we dit keer wat verder weg gaan en gaan roeien zal deze excursie en lesochtend iets langer duren daar gebruikelijk. We verwachten tussen 12.30u en 13.00u de les af te ronden.

Denk bij deze excursie aan warme kleding, we zitten stil in een roeiboot op het water, als het waait kan het nog behoorlijk koud zijn. Vergeet niet om iets te drinken en te eten mee te nemen.

Bij zonnig weer is het verstandig om zonnebrandcrème te gebruiken in verband met de extra zon reflectie vanaf het water.

Laatste excursie

Op zaterdag 4 juni is al weer de laatste excursie van de vogelcursus.

We gaan dan met jullie naar De Blauwe Kamer in Rhenen, een prachtig natuurgebied in de uiterwaarden van de Nederrijn.

In dit natuurgebied leven heel veel verschillende vogelsoorten, en met wat geluk zien we (sporen van) bevers.

We gaan er een rondwandeling maken en bezoeken een vogelkijkhut waar we uitzicht hebben op een broedkolonie met lepelaars.

Bij deze laatste excursie zijn ook jullie ouders van harte welkom.

Vogelkijkhut in De Blauwe Kamer

We vertrekken deze dag om 8.00u bij het clubhuis en verwachten 13.00u-13.30u weer terug te zijn in Kockengen.

Aanmelden voor de laatste excursie

In verband met de organisatie van deze laatste excursie willen we de ouders vragen zich aan te melden voor deze excursie.

Aanmelden graag voor 29 mei via theo.van.schie@natuurgroepkockengen.nl

Na aanmelding verschijnt er nog een speciale nieuwsbrief met alle informatie over deze laatste excursie.

Bij de aanmelding graag het volgende vermelden:

Hoeveel ouders gaan er mee.

Kom je met een auto en wil je rijden naar Rhenen.

En hoeveel meerrijders kunnen er dan nog mee in je auto.

Of wil je meerrijden met andere.

Op basis van de aanmeldingen kunnen we dan een indeling maken.

Graag tot de volgende keer,

Met vriendelijke groet,

Gerard, Theo, Else, Jan en Ben.

Cursusteam Vogelcursus Jeugd

Cursus Vogels herkennen voor de Jeugd

Nieuwsbrief 6

Beste deelnemers,

Zaterdag 28 mei zijn we op roei-excursie geweest naar de Nieuwkoopse Plassen.

En we hadden geluk, het was een prachtige ochtend, ook al waren de weersverwachtingen eerst niet zo goed.

Met 4 roeiboten zijn we vanaf het dorp Noorden het natuurgebied in gegaan, langs de rietvelden, moerasbosjes, plassen en smalle slootjes. Een mooi afwisselend gebied met veel verschillende vogels.

Onderweg zagen of hoorden we verschillende riet- en moerasvogels zoals de Wulp, Zwarte stern, Purperreiger, Lepelaar, Kleine karekiet, Rietgors, Snor en Rietzanger.

Maar we zagen ook voor ons bekende vogels die we al eerder zijn tegen gekomen in andere gebieden zoals de Nijlgans, Grauwe gans, Huiszwaluw, Fuut, Aalscholver en Merel.

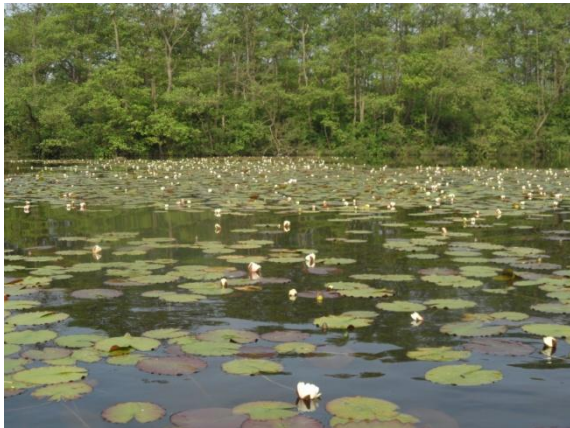
Even dachten we een Roerdomp in het riet te zien, maar dit bleek om een hoop met dood riet te gaan.

Halverwege onze tocht konden we bij een eilandje even aan land gaan om onze benen te strekken. Maar op het eilandje waren ook duizenden *knutjes*, kleine kriebelmugjes die op je armen en hoofd gaan zitten en gemeen prikken. We zijn maar snel verder gegaan!

De Nieuwkoopse Plassen is een mooi natuurgebied met niet alleen vogels. Vanuit onze roeiboten konden we genieten van de velden met bloemen van de Gele Plomp en de Waterlelies. En op de oevers langs het riet stond ook van alles te bloeien, zoals de Gele Lis, Echte Koekoeksbloem, Kale Jonker en de Valeriaan.

Op de terugweg mochten we door het afgesloten gebied varen. (omdat we onze roeiboten bij Groenendijk hadden gehuurd). Het was spectaculair om langs de broedkolonies van de Kokmeeuwen te varen. Honderden krijsende meeuwen gingen de lucht in. Hier en daar zagen we al kuikens lopen in de kolonie.

En we hebben gezien dat jullie prima roeiers zijn!

Terug in het clubhuis hebben we de lijst met waargenomen vogels met elkaar door genomen het waren weer heel wat soorten. In totaal hebben we op de Nieuwkoopse Plassen 43 soorten waargenomen, voor 11 soorten was dit de eerste waarneming in de cursus.

De waargenomen soorten van 28 mei:

Aalscholver
 Blauwe reiger
 Bosrietzanger
 Ekster
 Fitis
 Fuut
 Gierzwaluw
 Grauwe gans
 Grote Canada gans
 Grutto
 Heggenmus
 Holenduif
 Houtduif
 Huismus
 Huiszwaluw
 Kauw
 Kleine karekiet
 Kokmeeuw
 Kuifeend
 Lepelaar
 Meerkoet
 Merel

Nijlgans
 Purperreiger
 Rietgors
 Rietzanger
 Snor
 Spreeuw
 Staartmees
 Tjiftjaf
 Tuinfluiter
 Tureluur
 Vink
 Visdief
 Vlaamse Gaai
 Wilde eend
 Winterkoning
 Witte kwikstaart
 Wulp
 Zilvermeeuw
 Zwarte kraai
 Zwarte stern
 Zwartkop

De volgende excursie, 4 juni

Aankomende zaterdag 4 juni is al weer de laatste les en excursie van de vogelcursus. We gaan dan naar De Blauwe Kamer in Rhenen. Speciaal voor deze laatste excursie verschijnt een extra Nieuwsbrief met alle informatie.

Met vriendelijke groet,

Gerard, Theo, Else, Jan en Ben.
Cursusteam Vogelcursus Jeugd

Cursus Vogels herkennen voor de Jeugd

Nieuwsbrief 7

Beste Junior Vogelaars,

Dit is al weer de laatste nieuwsbrief van de vogelcursus. Het is snel gegaan, de 6 excursies van begin april tot begin juni. We hebben veel vogels gezien en jullie hebben veel gedaan: met de 6 excursies mee geweest (waar je soms heel vroeg voor uit je bed moest), het logboek bijhouden en de 50 soortenlijst met de stickers invullen, een werkstuk gemaakt en de herkenningstest gemaakt op de laatste dag.

Jullie weten nu veel van de vogels in onze omgeving en het diploma *Junior Vogelaar* is dan ook helemaal verdiend.

Voor onze laatste excursie, op zaterdag 4 juni, zijn we naar een gebied geweest wat verder weg van Kockengen; De Blauwe Kamer bij Rhenen.

We zijn met een flinke groep van 22 mensen vertrokken we vanuit Kockengen, leuk dat er ook 4 ouders bij waren.

Onderweg en bij aankomst was het nog wat nevelig, maar voor de vogels was dit geen probleem.

Gelijk bij de parkeerplaats van het bezoekerscentrum hoorden we al verschillende vogels zingen en de meeste konden we snel herkennen, zoals de Vink, Zanglijster en de Zwartkop.

De Blauwe Kamer is een natuurontwikkelingsgebied van Het Utrechts landschap. In dit gebied heeft men de zomerdijk weg gegraven en krijgt de natuur alle ruimte om haar gang te gaan. De rivier de Nederrijn kan vrij het natuurgebied in- en uitstromen, het gebied is dan ook rijk aan allerlei plasjes en moeras gebiedjes, maar er zijn ook hoger gelegen, droge stukken.

Uitgezette Konik-paarden en Galloway-runderen zorgen door hun begrazing er voor dat het gebied open blijft en niet dicht groeit met ruigte en bomen en struiken.

Het is zo een heel gevarieerd gebied geworden waar voor veel verschillende vogels voedsel kunnen vinden en een geschikte plek om te broeden.

Het eerste deel van onze excursie ging door een stuk bos. Hier hoorden we een aantal bekende soorten zoals de Merel, Winterkoning, Tjiftjaf en Koolmees.

Daarna kwamen we in een meer open landschap bij een uitzichtpunt. Het was nog wat nevelig maar op de plas zagen we Meerkoeten, Fuut en Kuifeend. De wandelroute ging via een brug over de plas naar de vogelkijkhut. Maar de route werd geblokkeerd door een grote groep paarden. Daar zijn we rustig om heen gelopen.

Verder op bleek het pad bezet door een groep Galloway-runderen. De stieren in deze groep stonden luid te brullen, ook hier zijn we er maar even ruim om heen gelopen en zo bereikten we veilig de vogelkijkhut. Vanuit de vogelkijkhut hadden we prachtig uitzicht op een broedkolonie van Lepelaars en Aalscholvers. Met onze telescopen konden we de nesten goed bekijken. En in de plas rond de kolonie zagen we allerlei andere watervogels zoals de Grauwe gans, Blauwe reiger en Wilde eend.

Toen we de vogelkijkhut wilden verlaten werd het nog even spannend. De groep Galloways stond nieuwsgierig onder aan de trap op ons te wachten. Maar door rustig te blijven en er ruim om heen te lopen konden we de route door het gebied even verder weer oppakken. En de zon brak door, we kregen zo meer zicht op het omliggende landschap met de Grebbeberg (52 meter hoog)

In de uiterwaarden staan veel meidoornstruiken, deze worden vanwege hun doorns niet gegeten door de paarden en koeien. In deze struiken zaten allerlei vogels te zingen zoals de Winterkoning, Tuinfluiter en de Grasmus.

Langs de rivier de Nederrijn zagen we nog een groepje Bergeenden vliegen, en in de struiken ontdekten we de prachtige gekleurde Kneu en Putter.

Via een bloemrijk grasland kwamen we bij de Pontweg en liepen we weer terug naar de parkeerplaats.

Het was een mooie en avontuurlijke vogeltocht.

Terug in het clubhuis was er limonade en taart, speciaal voor deze laatste cursusdag. En hebben we het logboek lijst doorgenomen.

In de Blauwe Kamer hebben we in totaal 35 soorten vogels waargenomen.

Aalscholver	Huismus	Putter
Bergeend	Kauw	Scholekster
Blauwe reiger	Kievit	Spreeuw
Boerenwaluw	Kneu	Tjiftjaf
Bosrietzanger	Knobbelzwaan	Turkse tortel
Buizerd	Koekoek	Vink
Ekster	Koolmees	Wilde eend
Fazant	Lepelaar	Winterkoning
Fuut	Meerkoet	Zanglijster
Grasmus	Merel	Zwarte kraai
Grauwe gans	Ooievaar	Zwartkop
Houtduif	Pimpelmees	

Op deze lijst staan 5 vogels die we nog niet eerder gezien hebben. In totaal hebben we nu tijdens de hele cursus 73 vogelsoorten waargenomen. Een mooi resultaat !

Van de 50 soorten lijst hebben we alle soorten waargenomen op een na, de Grote Zilverreiger.

Na het invullen van het logboek hebben jullie als laatste nog een kleine vogelherkennings-test gemaakt. Van 5 vogels lieten we een geluid horen en van 5 vogels kregen jullie een foto te zijn.

De geluiden waren best nog wel moeilijk, de foto's werden bijna door iedereen wel herkend. Berit van Vliet had de hoogste score, 9 van de 10 goed, uitstekend gedaan!

Als afsluiting van de cursus hebben jullie allemaal het diploma Junior Vogelaar gekregen. Iedereen is trouw op de excursies geweest, heeft een werkstuk gemaakt en enthousiast meegedaan. Jullie weten nu veel over vogels en kunnen een flink aantal vogels uit onze omgeving herkennen. En dat was het doel van de cursus, het herkennen van de vogels, in dat opzicht zijn wij dan ook geslaagd.

Zaterdag 2 juli terugkom-dag

Op zaterdag 2 juli organiseren we voor de deelnemers van deze vogelcursus een terugkom-dag, een soort reünie.

We gaan dan op excursie naar de Groene Jonker bij Noorden, een natuurontwikkelingsgebied met veel water- en moerasvogels, en we verwachten dan ook al de eerste steltlopers te zien die op doortrek zijn.

Na afloop gaan we in het clubhuis nog even wat drinken en snoepen, de excursie nabespreken en krijgen jullie het cursusboek.

In dit boek zitten alle nieuwsbrieven, de totaalijst met de waargenomen soorten, de resultaten van jullie tuinvogeltelling en natuurlijk jullie werkstukken.

Op zaterdag 2 juli verzamelen we weer om 8.00u bij het clubhuis aan de Wagendijk, deze ochtend zal tot ca. 11.30u duren.

Graag tot zaterdag 2 juli,

Met vriendelijke groet,

Gerard, Theo, Else, Jan en Ben.
Cursusteam Vogelcursus Jeugd

Cursus Vogels herkennen voor de Jeugd

Overzicht van alle waargenomen vogels

datum:	2-apr	16-apr	30-apr	7-mei	28-mei	4-jun
Gebied:	rietlanden, Polderreservaat Kockengen	tuinen in dorp Kockengen	Vijverbos Harmelen	polder Kamerik	moeras Nieuwkoopse Plassen	De Blauwe Kamer Rheden
1 Aalscholver		•	•	•	•	•
2 Bergeend		•				•
3 Blauwe reiger	•		•	•	•	•
4 Boerenzwaluw		•		•		•
5 Boomklever			•			
6 Boomkruiper		•	•			
7 Bosrietzanger					•	•
8 Buizerd						•
9 Ekster	•	•	•	•	•	•
10 Fazant						•
11 Fitis		•			•	
12 Fuut	•	•	•	•	•	•
13 Gierzwaluw				•	•	
14 Grasmus						•
15 Grauwe gans	•	•	•		•	•
16 Groene specht			•			
17 Groenling	•					
18 Grote bonte specht	•	•	•			
19 Grote Canada gans			•		•	
20 Grutto				•	•	
21 Heggenmus	•	•			•	
22 Holenduif	•	•	•		•	
23 Houtduif	•	•	•		•	•
24 Huismus		•			•	•
25 Huiszwaluw				•	•	
26 Ijsvogel	•					
27 Kauw	•	•			•	•
28 Kievit				•		•
29 Kleine karekiet					•	
30 Kneu						•
31 Knobbelzwaan		•	•			•
32 Koekoek			•			•
33 Kokmeeuw				•	•	
34 Koolmees	•	•		•		•
35 Krakeend		•	•			
36 Kuifeend					•	
37 Lepelaar					•	•
38 Meerkoet	•	•	•	•	•	•

datum:	2-apr	16-apr	30-apr	7-mei	28-mei	4-jun
Gebied:	rietlanden, Polderreservaat Kockengen	tuinen in dorp Kockengen	Vijverbos Harmelen	polder Kamerik	moeras Nieuwkoopse Plassen	De Blauwe Kamer Rheden
39 Merel	•	•	•	•	•	•
40 Nijlgans			•		•	
41 Ooievaar	•	•	•			•
42 Pimpelmees		•	•			•
43 Purperreiger					•	
44 Putter						•
45 Rietgors					•	
46 Rietzanger	•	•			•	
47 Ringmus		•				
48 Roodborst	•					
49 Scholekster	•	•		•		•
50 Slobeend				•		
51 Snor					•	
52 Soepeend	•		•			
53 Sperwer		•	•			
54 Spreeuw	•	•	•	•	•	•
55 Staartmees					•	
56 Tjiftjaf	•	•	•	•	•	•
57 Tuinfluiter			•		•	
58 Tureluur				•	•	
59 Turkse tortel	•	•	•			•
60 Torenavalk				•		
61 Vink	•	•	•	•	•	•
62 Visdief					•	
63 Vlaamse gaai		•	•		•	
64 Waterhoen	•			•		
65 Wilde eend	•	•	•	•	•	•
66 Winterkoning	•	•	•		•	•
67 Witte kwikstaart				•	•	
68 Wulp					•	
69 Zanglijster			•			•
70 Zilvermeeuw					•	
71 Zwarte kraai	•	•	•	•	•	•
72 Zwarte stern				•	•	
73 Zwartkop			•		•	•
	27	33	33	25	43	35

Tuinvogeltelling jeugdvogelcursus Natuurgroep Kockengen 2016

Inleiding

Het leren herkennen van vogels is best moeilijk. In de vogelcursus is daar veel aandacht aan besteedt. We hebben daarbij niet alleen gekeken naar het uiterlijk van de vogels, maar we hebben ook de vele geluiden die ze maken, zoals hun zang en roep, uitgelegd.

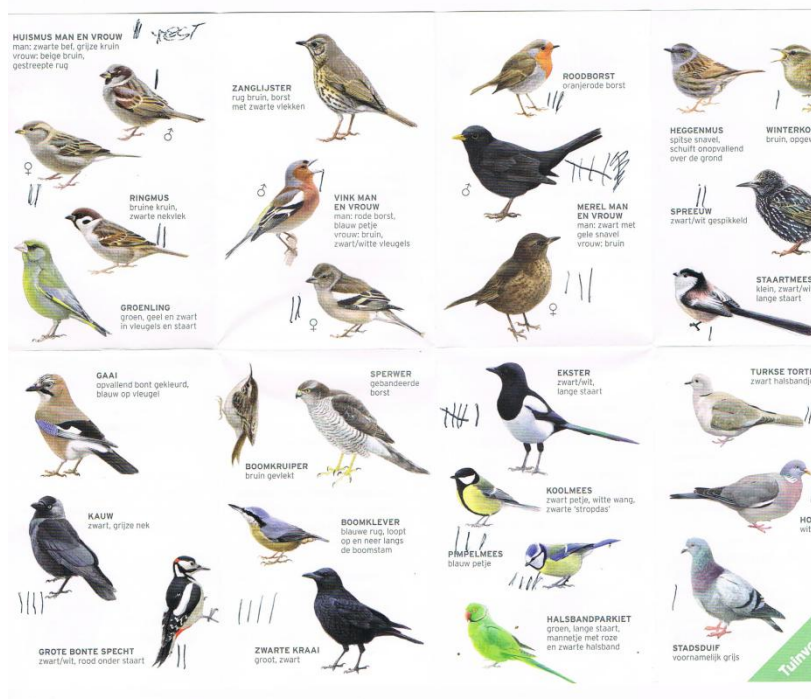
Voor dit laatste hebben we vaak ezelsbruggetjes gegeven. Zo klinkt de zang van de vink een beetje als 'hiep, hiep hoera', of van de fitis als 'o wat een mooi weer vandaag, maar morgen kan het weer regenen'. Ezelsbruggetjes helpen je om vogels te herkennen. Ezelsbruggetjes kan je ook zelf verzinnen. Als het je maar helpt om een vogel op naam te kunnen brengen.

Met al die ervaringen van de cursus op zak hebben we onze junior vogelaars gevraagd of ze de vogels in hun eigen tuin wilden tellen. Een tuinvogeltelling dus. Daarmee leren ze op een leuke manier in hun eigen omgeving nog beter vogels te herkennen. Zo'n tuinvogeltelling wordt ook ieder jaar door Vogelbescherming georganiseerd. Deze vindt altijd half januari plaats en is bekend als de Nationale tuinvogeltelling. Heel veel mensen doen hieraan mee. De resultaten van onze tuinvogeltelling kunnen we daar mooi mee vergelijken.

Deelnemers

Van de 13 cursisten hebben er 6 hun kaartje van 'Wat vliegt daar?' ingeleverd. Dat zijn Coen en Jaap (zelfde tuin), Marilene, Daniël, Kas en een onbekende (geen naam op gezet).

Ondanks dat niet iedereen heeft meegedaan geven de ingeleverde tellingen toch een aardig beeld van de soorten en aantallen in de tuinen van Kockengen.

Formulier voor tuinvogeltelling

Resultaten

Totaal zijn er in de zes tuinen 19 tuinvogelsoorten gezien met in totaal 224 waarnemingen. Bij Kas zaten de meeste soorten in de tuin. Hij heeft maar liefst 17 soorten op naam weten te brengen. Coen en Jaap scoren ook hoog met 13 soorten in hun (gezamenlijke?) tuin. Ze hebben ieder een formulier ingeleverd. De onbekende teller heeft 10 soorten in de tuin gezien. Bij Daniël zaten er 8 en bij Marilene slechts 3 vogelsoorten.

Top-10 meest getelde soorten in tuinen van Kockengen

Bij de tellingen in de zes tuinen zijn naast de huismus ook veel ringmussen doorgegeven. Het vermoeden bestaat dat dit niet helemaal klopt. De ringmus komt niet zo vaak in het dorp voor. Dus waarschijnlijk zijn deze door elkaar gehaald. We hebben de ringmus wel een keer tijdens een excursie gezien. Dat was op de hoek van de Wagendijk en Teckop. Daar zat een koppeltje in een struik. Om verwarring te voorkomen worden hier de waarnemingen van huis- en ringmus bij elkaar opgeteld. Dan blijkt dat de meest getelde tuinvogelsoort door de junior vogelaars de huis-/ringmus te zijn (65 keer geteld). Huismussen en ook ringmussen leven in groepen. Dat is vooral de reden dat de huis-/ringmus in deze top -10 bovenaan staat.

1. Huismus (1)	65 keer geteld
2. Merel (3)	46
3. Ekster en Kraai (8 en 13)	16
4. Turkse Tortel (7)	13
5. Koolmees en Houtduif (2 en 10)	12
6. Kauw (6)	10
7. Spreeuw (11)	8
8. Pimpelmees (4)	6
9. Vink en Roodborst (5 en 9)	5
10. Stadsduif (19)	4

De top 10 van getelde vogelsoorten in de tuinen van Kockengen. Tussen haakjes staat de top10 positie in de Nationale Tuinvogeltelling van januari 2016

Bij de landelijke telling valt voor het eerst sinds ze met de tellingen begonnen de spreeuw buiten de top – 10. De spreeuw neemt al jaren in aantal af. Het aantal spreeuwen dat in ons land broedt is de afgelopen 20 jaar met 40 % afgenomen. Gelukkig heeft Denny op het erf heel veel spreeuwenkasten hangen, We hebben ze steeds op het bedrijf zien rondvliegen. Hij zorgt er voor dat de spreeuw in Kockengen genoeg broedplaatsen heeft. Misschien ook een idee voor de tuinen van de junior vogelaars?

Meest/minst gezien in de tuinen

Hoewel de huis-/ringmus de meest getelde soort was, werd deze niet automatisch in de meeste tuinen gezien. De meest geziene soort in de tuinen was de spreeuw. Als enige soort is deze soort in alle zes de tuinen gezien. In vijf tuinen werden de huis-/ringmus, merel, koolmees, Turkse tortel, en houtduif gezien. Landelijk was het in januari de merel die in de meeste tuinen werd gezien.

Totaal vijf soorten werden maar één keer waargenomen. Zo zag/hoorde Kas ook nog een winterkoning, een staartmees en een grote bonte specht in hun tuin. Marilene zag als enige een (Vlaamse) Gaai. En de onbekende teller heeft ook de heggenmus aangekruist.

Samenvatting

Top 10 – NEDERLAND

Half januari 2016

1		Huisduif
2		Koolmees
3		Merel
4		Pimpelmees
5		Vink
6		Kauw
7		Turkse tortel
8		Ekster
9		Roodborst
10		Houtduif
11		Spreeuw
13		Zwarte Kraai
19		Stadsduif

Top 10 - Kockengen

April/mei 2016

1. samen met ringmus 65 keer gezien
5. totaal 12 keer gezien
2. totaal 46 keer gezien
8. totaal 6 keer gezien
9. totaal 5 keer gezien
6. totaal 10 keer gezien
4. totaal 13 keer gezien
3. totaal 16 keer gezien
9. totaal 5 keer gezien
5. totaal 12 keer gezien
7. totaal 8 keer gezien
3. totaal 16 keer gezien
10. totaal 4 keer gezien

Tot slot

De junior vogelaars hebben met deze tuinvogeltelling laten zien dat ze al aardig wat geleerd hebben. We hopen dat ze de vogels in en rond het huis en daarbuiten blijven volgen. De Natuurgroep Kockengen biedt ze met natuurplekjes en excursies de mogelijkheid om daar verder in te groeien.

Buizerd

Buizerd

Overige namen :Common, Buzzard , Buteo, buteo

Orde :Accipitriformes

Familie :Havikachtigen (Accipitridae)

Status :Jaarvogel. Vrij talrijke broedvogel; doortrekker in vrij groot aantal; wintervogel in groot aantal

Rode Lijst : Nee

De buizerd is een middelgrote tot grote roofvogel

uit de familie van de havikachtigen . De buizerd komt voor in het grootste gedeelte van Europa en delen van Azië. Hij is een standvogel die in hetzelfde gebied overwintert waar hij broedt, op de koudste gebieden en enkele ondersoorten na. De vogel jaagt gebruikelijk in open land, maar nestelt in bosranden. Normaal gesproken bestaat de prooi van een buizerd voornamelijk uit kleine zoogdieren, amfibieën (zoals kikkers) en kleine vogels, maar hij is bij gelegenheid ook aaseter .Vanaf de laatste decennia van de 20e eeuw is het buizerdbestand in de Benelux verveelvoudigd ten opzichte van de jaren zestig, toen de vogel door gebruik van pesticiden aldaar bijna uitgestorven was. In Nederland komt hij anno 2010 weer algemeen voor, met een stabiele stand van ruim 10.000 broedparen

Hier zie je de kaart waar de buizerd leeft

waar hij leeft is groen

Eten van de buizerd

Wat voedsel betreft is de buizerd een flexibele vogel en een opportunist; hij eet wat voorhanden is. Vandaar ook z'n brede verspreiding. Veldmuizen, mollen of konijnen vormen vaak het hoofdvoedsel samen met kikkers en kleine vogels. Een buizerd kan als het nodig is snel overschakelen op een ander voedingspatroon: ook dieren als eekhoorns, hazelwormen, waterhoentjes, insecten, verschillende amfibieën of vissen zijn dan niet veilig. Ook eet hij wel aas, meestal verkeersslachtoffers. Als hij een prooi ziet vanaf zijn uitkijkpost laat de buizerd zich er als een baksteen op vallen. In de winter zitten ze ook vaak op de grond; dan eten ze regenwormen.[3] Mensen worden zelden of nooit door buizerds aangevallen, behalve een enkele keer joggers. Zij worden dan mogelijk instinctief geïnterpreteerd als een indringer op de vlucht.

Ik vind de buizerd een te gekke vogel .

Je kan er één vinden langs de A2 bij afslag Maarsen.

Daar staan palen langs de weg met een witte top .

Daar zit er wel eens één op.

Ik hoop echt dat je hem vind .

Dus , opletten !!!

David

Bruine kiekendief

De bruine kiekendief is een echte moerasvogel. Hij komt daarom regelmatig in ons land voor. Er waren in 2010 rond de 1100 paartjes in Nederland.

Het zijn vleeseters, die kleine zoogdieren eten of vogels.

Een mannetje heeft zwarten punten aan vleugels .

zijn

De lengte is 43 tot 55 cm.

De vorm van en snavel is slank en hakig .ze zijn gevonden in

Leerdam , Haastrecht , woerden, Westerbroek , Oostvaardersplassen , Texel , Lauwersmeer .

Ze leggen 4 tot 5 eieren .

Daniel

De pimpelmees

Volwassen pimpelmezen zijn ongeveer 12 cm groot.

Hun gewicht is 12-15 gram. Het verschil tussen mannetje en vrouwtje is bijna niet te zien. Het mannetje is op de kop groenig in plaats van blauw en op de wang gelig. De pimpelmezen zweven in boogjes door de lucht en in de tussenpozen slaat hij met zijn vleugels.

Waar leven ze

Ze leven vooral in bosrijke gebieden en tuinen waar veel groen is. De pimpelmezen zijn vaak tussen struikgewas, houtwallen en houtsingels te vinden. Ze worden onder goede leefomstandigheden 3 tot 8 jaar.

Overwinteren

Pimpelmezen zijn creatief als het om overleven gaat. Zo kan hij ervoor kiezen om een koude winter in een oud nest door te brengen. Vooral omdat dit insecten aantrekt die op hun graag lusten.

Voedsel

Pimpelmezen maken vaak gebruik van vetbollen pindanetjes voedertafels met verschillende zaadjes. Ze beschermen hun vetbol tegen andere mezen. Ze willen geen prooi van roofdieren worden dus nemen ze kleine hapjes en kijkt die om zich heen. Hij neemt ook vaak voedsel mee zoals pindanootjes.

Het liefst neemt hij het mee naar een veilige plek dus dat er geen gevaarlijke dieren bij kunnen komen, daar kan hij het dan rustig opeten.

Dit geven mensen aan de pimpelmees maar ze eten ook andere dingen zoals larven, spinnen, bladluizen, nectar en zaden.

Verspreiding

Er zijn veel pimpelmezen, in heel Europa behalve in IJsland. Ze zijn er het hele jaar in bossen, parken en tuinen.

Meestal blijven ze in het zelfde gebied maar sommigen jaren gaan groepen in Noord-Europa naar Midden en West-Europa.

Nesten van de pimpelmees

Vaak worden nesten van een pimpelmees gemaakt van: mos, haren, veren, bladeren, takjes en anderen zachte dingen. Als het nest klaar is begint het vrouwtje met het leggen van 1 ei per dag. Na twee weken komen de eitjes uit. Dan voeren beide ouders de jongen. Na zestien dagen (als de eieren zijn uitgekomen) kunnen de jongen het nest verlaten.

Esmee

De kievit

Uiterlijk

De kievit is een forse weidenvogel van ongeveer 28 tot 31cm groot en heeft een spanwijdte van 67 tot 76cm. Het gewicht van de kievit is tussen de 150 en 300 gram.

De kievit heeft een zwarte kuif hij heeft een witte buik. Zijn rug donkergroen met een paarse en koperen gloed. Op de wang van de kievit zit een witte vlek.

Voedsel

Het voedsel van de kievit is voornamelijk wormen. Daarnaast ook andere insecten en onrijpe zaden.

Weetje.☺ Wist je dat de aanwezigheid van wormen bepaalt ook hoeveel vogels zich kunnen vestigen in een bepaald gebied.

Leefgebied

De kievit komt het vaakste voor in weilanden, akkers en graslanden. Je kunt de kievit herkennen aan zijn brede vleugels en zijn langzame, flappende vlucht. In de paartijd lijkt de kievit wel een stuntvlieger, dan maakt hij allerlei duikvluchten.

Weetje.☺ Wist je dat ze die duikvluchten in Friesland noemen: oer de wjuk geant, 'over de wiek gaan'.

Broeden

De kievit broedt vanaf half maart tot in juli. In een nest zitten meestal 4 eieren van gemiddeld 47 x 34 mm groot. Het nest ligt op de grond in een ondiep kuiltje in het gras. De jongen komen na 26-28 dagen broeden uit.

Gemaakt door jonathan gemaakt in mei 2016

Werkstuk de fazant

Het mannetje wordt 75-89 cm groot (waarvan de staart 35-45 cm is)
vrouwtjes worden 53-62 cm groot (waarvan de staart 20-25 cm is)

Fazanten leven met name in het riet

De fazant komt voor in heel Europa,
Azië en Noord-Amerika.

De fazant wordt over de hele wereld sterk bejaagd

Broedperiode: maart-juni
Aantal eieren: 10-14

Het jagen op fazanten moet met een vergunning gebeuren.
Het jagen op fazanten wordt meestal samen gedaan met het
jagen op hazen.

In kockengén zie je de fazant in de rietvelden, en ze lopen soms ook wel eens bij ons in de tuin.

De leeftijd van de fazant is te herkennen aan
de buigzaamheid van het borstbeen

De fazant communiceert door een metaalachtige serie rauwe kreten. De roep van de fazanthaan is vooral in de maanden april en mei te horen

de fazant is een standvogel, die zich het meest thuis voelt in bossen met dicht struikgewas en vruchtbare velden en weiden waar genoeg water is. Ze vermijden dichte bossen in de bergen.

Vrouwtjes hebben een bruin verenkleed dat camouflage biedt.

Gemaakt door Marilene de Visser

De grutto

oorspronkelijk broedde de grutto in het moeras maar nu vooral op veen grond en in de wei op niet echt een nest maar een kuiltje in het gras zijn eieren zijn goed gecamoufleerd wanneer er een roofvogel in de buurt is vallen ze met ze hem met zijn allen aan ze pikken hem en proberen hem dus zo weg te jagen de grutto is een bruinige vogel met lange poten en snavel hij eet regenwormen en insecten als de grutto een nest heeft in het lange gras is dat vaak van korte duur want als de boer wil maaien maait hij ook het nest kapot daarom wordt er aan de boeren gevraagd of ze het gras tot 1 juni willen laten staan dan kunnen de weide vogels hun nest laten uitkomen als de boer dit doet krijgt hij daar subsidie voor in Nederland broedden er ongeveer 120.000 paren De grutto is ook een trekvogel die eind februari, begin maart Nederland binnen begint te komen. In juli zijn de meeste alweer vertrokken. Grutto's overwinteren in West-Afrika,

van denny de lange

De boerenzwaluw

Veel lees-
plezier

Een beetje info

De boerenzwaluw behoort tot de familie zwaluw. Je kan hem herkennen aan zijn gevorkte, lange staart. De boerenzwaluw is ook een trekvoegel. En aan zijn naam hoor je al dat hij vaak bij boerderij leeft.

Uiterlijk

De boerenzwaluw heeft een lange, gevorkte staart. Bij een vrouwtje is de staart minder lang en gewerkt dan bij het mannetje. De boerenzwaluw heeft ook een staalblauwe rug en een donkerrode keel.

De trek

Boerenzwaluwen overwinteren in het zuidelijke halfrond en broeden in Europa, Azië, Noord-Afrika en Noord-Amerika. Het is best een tijd vliegen en ze vliegen ook zelfs over de Sahara.

Woonplaats, nest en eten

Het leefgebied van de boerenzwaluw is het platteland. Hij bouwt zijn nest in stallen en schuren. Eerst bouwden ze hun nesten in grotten. Maar nu dus ook in stallen en schuren. Ook vooral op beschutte plekjes. Hij maakt zijn nest van klei en modder, ook worden er strootjes en grasjes doorgeweven. En het klinkt vies, maar dat maken ze aan elkaar vast met een beetje speeksel. Het eten vangen ze vooral bij schemer

want dan zijn de meeste insecten er. Oja, wat ik was ~~te~~ vergeten te vertellen, is dat boerenzwaluwen insecten eten. Ze zwieren door de lucht om de insecten te pakken te krijgen. Ze lijken net acrobaten

naam	broeden
Andere namen dan de boerenzwaluw zijn er ook voor hen, namelijk: Barn Swallow en Hirundo rustica	De boerenzwaluw broedt in Mei tot Juli, en soms nog voor een tweede keer leggen ze eieren. Of misschien zelfs voor hun derde keer.
De boerenzwaluw	Per keer legt moeder zwaluw 4 tot 5 eieren en soms zelfs 3 tot 4 eieren
weetjes	

Wist je dat:

Sinds 1960 de boerenzwaluw de nationale vogel van Estland is

De zwaluw eet, drinkt en zich wast in volle vaart

De vrouwtjes vallen op de mannetjes met de langste staartjes, omdat ze dan beter kunnen insecten vangen.

Gemaakt door Rebecca Stemerding

Roodborstje

deur besit de vogelaar

Tuin vogel.

het roodborstje komt veel in de Tuin voor en daarom noemen we ze ook wel tuinvogels.

Je ziet ze ook vaak in parken bossen, struiken en in bermen.

Jongen.

het vrouwtje bebroedt de eieren 14 dagen. na 13 tot 14 dagen vanaf hatching geborten vliegen ze uit.

bekende kleuren.

het roodborstje is te herkennen aan zijn oranje - Roode borst en gezicht.

lengte.

lengte

12 tot 14 cm

Spanwijdte

20 tot 22 cm

geluid.

het gezang van een roodborstje klinkt als een waterfluitje een zacht maar piepend gezang

Rooodborstje

manetje en vroetje.

↑
manetje

↑
vrouetje

verschillen: het manetje heeft een Rodeborst en het vrouetje een ~~gestreepte~~ gestreepte bruin donker geel borst.

Prive - eigendom.

Roodborstjes willen hun eigen territorium dat is nodig om rustig te broeden maar ook om dat ze een ~~eten~~ voedsel voorraad hebben en ze willen niet verdediging van ~~de~~ afpak. De en daarom zijn ze veel agressief.

ROODborst

We gaan verder met Privé-eigendom.

het mannetje en vrouwtje hebben
hun eigen Territoria en zingen
om die te verdedigen. ~~Vanaf~~
Vanaf december vormen ze dan
een paartje en gaat het
vrouwtje vaak bij het mannetje
in het Territoria. en dan
maken ze een nest in hun
Territoria. dat nest maken ze
van haren mos en bladeren en
takjes ze maken dat nest
in een spleet van een boom
of van een steen. beide
ouders voeren het jong.

koolmees

De koolmees is bijna even groot als een mus.
Het leefgebied is vooral in bossen, tuinen en parken.

Je kan het mannetje herkennen aan de dikke stropdas (die dikke zwarte streep).

Koolmezen eten graag van vetbollen, pindanetjes en voedertafels met zaden. Naast het eten dat ze van mensen krijgen, eten zij uit de natuur voornamelijk insecten en hun larven (waaronder ook rupsen), zaden, bessen, knoppen en noten.

In de broedtijd eten koolmezen vooral insecten en insectenlarven.

In Nederland leven veel meer koolmezen dan er natuurlijke boomholten zijn; een groot deel van de mezen bewoont dan ook een nestkast.

Het nest bestaat meestal uit mos, haren, veren, bladeren, takjes en ander zacht materiaal. Wanneer het nest klaar is zal het vrouwtje beginnen met het leggen van één ei per dag.

Als er 8 tot 10 eitjes in het nest liggen, zal het vrouwtje beginnen met broeden. Tijdens het broeden zal het mannetje de taak op zich nemen zijn vrouwtje te voeren.

Na twee weken komen de eitjes uit, waarna beide ouders de jongen zullen voeren.

Koolmezen die gestoord worden tijdens het broeden blijven op het nest zitten en kunnen blazende geluiden maken ter afschrikking.

Na de periode van 16 tot 23 dagen in het nest kunnen de jonge vogels het nest verlaten. De jongen kunnen net als de ouders goed aanvoelen wanneer het een geschikt moment is.

Hierna wordt het voor de ouders een drukke periode om de jongen te leren voedsel te vinden. Ze worden bij elkaar gehouden door een druk geroep.

Deze eerste periode is moeilijk voor zowel ouders als jongen.

De koolmees is een van de meest voorkomende vogels in Nederland.

Jongen leren goed de omgeving kennen waarin ze geboren zijn en zullen daarom ook ieder jaar in de lente terug kunnen keren naar de plaats waar ze geboren zijn.

Hierbij kunnen ze kiezen om het ouderlijke nest over te nemen als het niet bezet is.

De zang van de koolmees lijkt op een fietspompje.

De *Koolmees* heeft deze bijnaam te danken aan slechts één van z'n vele geluiden. De hele dag produceert hij een roepje dat uit twee tonen bestaat en inderdaad iets weg heeft van een slecht gesmeerde, piepende fietspomp. Wel één die in een fiks tempo op en neer bewogen wordt.

De koolmees is bekend om zijn repertoire aan geluiden. Een beetje koolmees kent wel 40 varianten op de koolmeeszing. Door overal in zijn territorium een ander deuntje te zingen, denken mezen uit de omgeving dat het gebied al druk bewoond is door koolmezen. Over elkaar voor de gek houden gesproken... De buurmees past precies dezelfde truc toe!

In het jaar 2000 zijn er wel 600.000 broedparen geteld in Nederland. Gelukkig dus geen bedreigde vogelsoort!

Gemaakt door vogelaar Coen van Asselt

Foto gemaakt door mijn moeder

DE PUTTER

De putter is familie van de vinken. Hij wordt ongeveer 12 centimeter groot.

De betekenis van de wetenschappelijke naam is 'op distels voorkomende vogel'. Daarom wordt hij ook wel Distelvink genoemd. De naam 'putter' heeft de soort gekregen doordat hij vroeger vaak in kooien werd gehouden, waarin de vogel zelf een vingerhoed met water omhoog moest trekken (putten) om te kunnen drinken.

De putter is een zangvogel die voorkomt in bosjes, bosranden, stadstuinen en op parkeerterreinen.

De putter leeft in Europa, Noord-Afrika en Zuidwest-Azië.

In het jaar 2000 zijn er 18.000 broedende paartjes geteld.

Er komen er jaar putters bij. Het is dan ook geen bedreigde vogel.

De putter is een makkelijke vogel en daarom geschikt voor in een volière.

Putters eten vooral zaden van planten zoals distels, zonnebloemen en paardenbloemen. Daarnaast eten ze soms ook insecten zoals miereneieren, Buffalo kevers, meelwormen en rupsen en zie je ze soms bij voedertafels.

In de vrije natuur voedt hij zich ook wel met bessen zoals aalbessen of frambozen.

Opvallend bij een putter is het rode 'gezicht', de zwart/witte kop en de gele vleugelstreep.

Het mannetje en vrouwtje zijn uiterlijk bijna gelijk. Bij het vrouwtje stopt het rode masker voor of halverwege het oog,

terwijl het bij de man doorloopt tot voorbij het oog.

Vooraf in het broedseizoen zijn het rode masker en de gele strepen in de vleugels van de man feller van kleur dan bij het vrouwtje.

Bij putters zingt ook het vrouwtje. De zang is echter minder uitgesproken en gevarieerd dan bij het mannetje.

De putter broed van april tot eind juni. Ze leggen 5 tot 8 witachtige, donkerbruin gevlekte eitjes.

De nesten kan je vinden in heggen en struikgewas.

Het duurt 13-14 dagen voordat de eitjes door het vrouwtje zijn uitgebroed.

De jongen krijgen tijdens hun groei veel insecten. Deze bevatten de voor de groei zo belangrijke eiwitten.

Jaap van Asselt

De grote bontspecht

De grote bonte specht is een mooie vogel met mooie kleuren.

Hij tikt tegen de boom om insecten te eten soms is hij in de war en tikt hij tegen een yzeren lovis. Ik zie hem ook regel matig in de tuin. Manetje en vrouwtje is onder de een heb een rode en de ander een zwarte vlek achter op zijn kop. De grote bonte specht vliegt heel grapig hij vliegt in een golf.

van Frank Vermeulen

wetjes,

De grote bonte specht in gemengde en hoge struiken leeft. dat hij een korte scherpe telen met gerobbel

↑
manetje manetje

↑
vrouwtje

kas
blz 1

de blauwe reiger

weetjes

1. wist je dat
TV de blauwe
reiger ook bestond
2. de wetenschappelijke
naam van de blauwe
reiger *Ardea cinerea* is!

de blauwe reiger door kas de vogelaar

Bedreigt of niet?????

Heel veel dieren over de wereld zijn bedreigt. zoals de olifant, neushoorn en de reuzenpanda. maar de reiger niet.

Lengte en spanwijdte

De blauwe reiger kan 84 tot 102 lang worden. zijn spanweite is ongeveer 150 tot 175 cm lang. dat is langer dan ik zelf!!!!.

Trek

Sommige blauwe reigers zijn standvogels. dat houdt in dat in dat ze vrijwel dichtbij hun broedplek blijven. in de winter maar andere blauwe reigers. trekken naar zuid europa en zuid Afrika.

Eten

De blauwe rijger is een vlees en vis eter. dus hij eet voren en waterhoen. dan denken Julie kas dat klopt toch. niet maar ik heb er een filmpje van gezien.

De kleine Torenvalk

- 1.....inleiding
- 2.....kenmerken
- 3.....wat eten ze
- 4.....de wapens
- 5.....doodsoorzaken
- 6.....zijn ze nuttig
- 7.....doe het zelf

inleiding

De kleine Torenvalk is een roofvogel, hij is familie van de valken

Hij word ook wel de dwaalgast genoemd je zal hem vaak zien in agrarish gebied en struiken.

Word ook wel kestrel genoemd

kenmerken

De rug van het mannetje is egaal roodbruin van kleur
Over de vleugels van het mannetje loopt een grijze baan
Het mannetje heeft een blauwgrijze kop
De onderzijde van beide geslachten is lichter en voorzien van kleine donkere vlekken
Het vrouwtje heeft een bruine rug met donkere vlekken
Op de staart van het vrouwtje bevinden zich zwarte dwarsbanden

Wat eet de kleine torenvalk??

de torenvalk eet graag veldmuizen.

Al er geen muizen zijn jaagt hij ook wel op andere dieren.

Bijvoorbeeld sprinkhanen, kikkers of zelfs jonge ratten en mussen. Om zijn prooi op te eten, zoekt de torenvalk een rustige plaats op. Hij houdt het dier met zijn klauwen vast en scheurt er met zijn snavel kleine stukjes af. Heeft hij veel haast, dan wordt in 1 keer de kop van de muis verwijderd. Daarna slikt hij het hele dier direct naar binnen. Dan heeft hij dus het voordeel van zijn valketand. Daarmee kan hij zijn prooi heel stevig vasthouden tijdens het eten. Net als uilen spuwen dagroefvogels sommige etensresten uit. Dus ook de torenvalk. Dat zijn resten die in de maag niet verteren. Ze vormen een soort prop, die braakbal wordt genoemd. Vaak zitten er ook voedseldelen in die te groot waren om in de maag te komen. De meeste braakballen liggen onder de nesten van de torenvalken. Ze zijn vaak verschillend van vorm. Dat heeft te maken met het soort voedsel dat ze hebben gegeten. Braakballen worden meestal in de morgenuren uitgespuwd.

De wapens

De torenvalk heeft speciale wapens die bij een roofvogel horen. Hij heeft 4 wapens. Het 1e wapen zijn hele scherpe ogen. Hij kan op een afstand van 100 meter een veldmuis zien lopen. Zijn 2de wapen is zijn snavel. Met de scherpe punt aan zijn snavel, de valketand, doodt een torenvalk zijn prooi met één knauw. Andere roofvogels missen die valketand. Het 3e wapen zijn z'n vlijmscherpe klauwen. Drie tenen naar voren en één teen naar achteren. Samen vormen ze een klem, waar een prooi niet levend uit komt. Zijn 4de wapen is het 'bidden'. Heel snel met zijn vleugels slaand blijft een torenvalk op dezelfde plaats in de lucht hangen om zijn prooi te beloeren. De torenvalk is een stootjager. Dat wil zeggen dat hij zich op zijn prooi laat vallen. Soms doet hij dat vanaf een vaste zitplaats op een paaltje in de wei of een hoge boom. Die plek noemen we de valpaal. Maar hij kan zich ook van grote hoogte op zijn prooi laten vallen.

Doodsoorzaken

Dat torenvalken zo snel de dood vinden heeft verschillende oorzaken. Ze worden opgegeten door andere roofdieren zoals de hermelijn, de wezel en grotere roofvogels.

Hoogspanningslijnen. De torenvalk kan zich ertegen te pletter vliegen. De mens. Vroeger werd er op de akkers en weilanden giftige stoffen gestrooid. Die waren bedoeld om onkruid en schadelijke insecten te verdelgen. Muizen werden daardoor ook bedwelmd en konden heel gemakkelijk door de torenvalk gepakt worden waardoor de valk zelf ook vergiftigd werd.

Er werd op gejaagd. Nu is dit verboden door de wet. De torenvalk is een beschermd dier geworden

het broeden

ze broeden van april tot juli,
en leggen 4 tot 6 eieren

doe het zelf

weet je veel van vogels??
Doe de quiz op
vogelvisie.nl

maak zelf een kast

